

Maria Björkman
Tel: 010-698 14 47
maria.bjorkman
@naturvardsverket.se

BESLUT
2017-11-16 Ärendenr:
NV-03418-17

Beslut om godkännande av arten *Steinernema feltiae* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige

Beslut

Steinernema feltiae Filipjev (Rhabditida: Steinernematidae) godkänns för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige.

Villkor för godkännandet

Godkännandet förenas inte med villkor.

Bakgrund

Biologiska bekämpningsmedel innehållande nematoder, insekter eller spindeldjur prövades tidigare av Kemikalieinspektionen, som gav godkännande till enskilda produkter. Sedan den 1 juli 2016 prövar Naturvårdsverket nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel, och ett godkännande gäller istället arten. *Steinernema feltiae* är en av de arter som redan använts som bekämpningsmedel i Sverige, då den ingår i en eller flera produkter som godkänts av Kemikalieinspektionen. För att kunna fortsätta användas i Sverige, efter att nu gällande produktgodkännande eller -godkännanden från Kemikalieinspektionen löper ut, måste arten godkännas av Naturvårdsverket.

Arten finns upptagen på Växtskyddsorganisationen för Europa och medelhavsländernas (EPPO) förteckning över biologiska bekämpningsmedel med omfattande användning i EPPO-regionen, PM 6/3, bilaga 1 ("EPPO-listan").

Skäl

Juridiska förutsättningar för godkännande

För att en nematod, insekt eller ett spindeldjur ska få ingå i ett bekämpningsmedel som förs in till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet, släppas ut på

marknaden, eller användas, måste arten först vara godkända enligt förordning (2016:402) om nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel.

En art får godkännas endast om den är godtagbara från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till påverkan på den biologiska mångfalden, och den inte är att betrakta som en invasiv främmande art av unionsbetydelse¹.

Beslut om godkännande fattas av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket prövar självmant om nematoder, insekter och spindeldjur som angetts på EPPO-listan kan godkännas. Naturvårdsverket prövar också ansökningar om att godkänna en nematod, insekt eller ett spindeldjur som bekämpningsmedel.

Ett godkännande får förenas med de villkor i fråga om användning eller andra omständigheter som behövs från hälso- eller miljöskyddssynpunkt.

Innan Naturvårdsverket beslutar om en art ska godkännas eller inte, ska Naturvårdsverket höra Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk.

Naturvårdsverkets bedömning

Steinernema feltiae är en jordlevande entomopatogen (insektsparasitär) nematod. Arten lever i symbios med bakterien *Xenorhabdus bovienii* och är beroende av denna för att effektivt döda målorganismen och för att kunna fullfölja sin livscykel. *Steinernema feltiae* har varit godkänd som bekämpningsmedel sedan år 2000, och är idag godkänd för användning mot skadeinsekter i växthusodlingar, plantskolor, skogsplanteringar och på friland. Främsta målorganism är sorgmyggor (Sciaridae) och öronvivlar (*Otiorhynchus sulcatus*), men den används även mot andra insekter. *Steinernema feltiae* har palearktiskt, möjligen europeiskt ursprung, och har idag en global utbredning. *Steinernema feltiae* är bofast i Sverige. Arten är relativt köldtolerant, och har isolerats även från de norra delarna av Sverige (*S. feltiae* Umeå). *Steinernema feltiae* lever som parasitoid på jordlevande larver av tvåvingar och fjärilar, men har i försök visat sig kunna leva på flera arter av skalbaggar, steklar, hopprätvingar m.fl. Mycket tyder dock på att entomopatogena nematoder generellt har ett begränsat värdspektrum i naturliga system. *Steinernema feltiae* har begränsad spridningsförmåga i jorden och är ett mellanting mellan en s.k. ”ambusher” som inväntar sina byten och ”cruiser” som mer aktivt söker efter byten. Spridning över längre distanser kan sannolikt ske genom förflyttning av jord. Applicerade individer dör efterhand på grund av abiotiska faktorer, samt möjligen påverkan av naturliga fiender. Vid brist på bytesdjur minskar populationen inom 50 dagar från spridningen. En lokal, men övergående, påverkan av *S. feltiae* på andra ryggradslösa arter än målorganismen vid användning av arten som bekämpningsmedel är sannolik. Arten förväntas påverka redan etablerade arter på samma sätt som vår svenska population, och det är sannolikt att denna påverkan är av mindre betydelse vid användning av arten som bekämpningsmedel. Vissa skillnader i egenskaper mellan den svenska

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

populationen och introducerade individer kan dock inte uteslutas. Kunskapsläget är lågt och utveckling inom området bör följas upp. *Steinernema feltiae* anses säker ur hälsosynpunkt för människor, samt ryggradsdjur. En liten risk har identifierats angående allergiska reaktioner. Risk för kontaminering i form av andra arter som kan utgöra en risk från hälso- och miljöskyddssynpunkt vid införsel av nematoder, insekter och spindeldjur som bekämpningsmedel måste alltid beaktas.

Steinernema feltiae är inte upptagen på förteckningen över invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Mot bakgrund av att arten använts som bekämpningsmedel i Sverige utan rapporterade problem sedan 2000, godkänns *Steinernema feltiae* som biologisk bekämpningsmedel i Sverige. Godkännandet förenas inte med villkor. Arten anses bofast och reproducerande i Sverige, och förekommer över hela landet. Naturvårdsverket bedömer att tillgänglig information visar att en användning av arten som bekämpningsmedel utgör en låg risk och sannolikt endast medför liten påverkan på biologisk mångfald, samt hälsa. Godkännandet förenas därmed inte med villkor.

Naturvårdsverket har hört Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk, som inte har något att invända mot att arten godkänns utan villkor.

Omprövning, ändring och upphävande av ett godkännande

Om det finns uppgifter som tyder på att förutsättningarna för att en art ska vara godkänd inte längre är uppfyllda, får Naturvårdsverket ompröva godkännandet.

Om förutsättningarna för ett godkännande inte längre är uppfyllda ska Naturvårdsverket upphäva godkännandet.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Claes Svedlindh. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetscheferna Maria Widemo (Artenheten) och EvaLinda Sederholm (Naturhänsynsenheten), miljöjurist Anna Håkansson, handläggarna Henrik Lange, Karolina Åsman och Maria Björkman, den senare föredragande.

För Naturvårdsverket

Claes Svedlindh

Maria Björkman

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:

Statens jordbruksverk

Kemikalieinspektionen

Lindesro AB

Nya Bionema AB

Biobasiq Sverige AB

Koppert Biological Systems

Borregaard BioPlant ApS

BASF Agricultural Specialities Limited

BIOBEST N.V.

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.